

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16107

Tarih : 28.01.2026

10/3681

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Halep'in Şêxmeqsûd, Eşrefiyê ve Beni Zêd mahallelerinde Aralık ayının son günlerinden itibaren sivilleri doğrudan hedef alan, kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu ağır can kayıplarına, zorla yerinden etmeye, kaçırma ve kayıp vakalarına yol açan saldırıların; uluslararası insancıl hukuk, insan hakları sözleşmeleri ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası yükümlülükler bağlamında tüm yönleriyle aydınlatılması, söz konusu ihlallerde silahlı yapıların rolünün, Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, askeri ve istihbari kurumlarının bilgi, yetki ve sorumluluk alanlarının açıklığa kavuşturulması, sivillerin korunmasına yönelik etkili ve önleyici tedbirlerin belirlenmesi, çatışmaların etnik temelde derinleşmesinin önlenmesi ve barışçıl çözüm olanaklarının güçlendirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Birtin
Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Suriye'nin Halep kentinde, Kürtlerin ve Süryanilerin yoğun olarak yaşadığı Şêxmeqsûd, Eşrefiyê ve Beni Zêd mahallelerine yönelik saldırılar, Aralık ayının son günlerinden itibaren başlamış; özellikle 30 Aralık tarihinden sonra sistematik, yaygın ve ağır sonuçlar doğuran bir nitelik kazanmıştır. Uzun süredir görece istikrarlı olan ve sivil nüfusun yoğun şekilde yaşadığı bu mahalleler; ağır silahlar, topçu atışları ve hava destekli saldırılarla hedef alınmış, sivillerin korunmasına ilişkin temel uluslararası hukuk ilkeleri açık biçimde ihlal edilmiştir.

Sahadan edinilen bilgiler ve kamuoyuna yansıyan veriler; Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ) ile Türkiye'nin desteklediği Suriye Milli Ordusu (SMO) bünyesindeki paramiliter grupların, söz konusu mahallelere yönelik saldırılarda aktif rol aldığını ortaya koymaktadır. Sivil yerleşim alanlarının, camilerin ve kamusal yapıların hedef alınması; kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu yüzlerce sivilin yaşamını yitirmesi; çok sayıda kişinin kaçırılması, zorla yerinden edilmesi ve mahallelerin fiilen boşaltılması, yaşananların münferit çatışmalar değil, belirli bir nüfus grubunu hedef alan organize bir şiddet süreci olduğunu göstermektedir. Basına ve insan hakları örgütlerine yansıyan bilgiler, saldırılar sonucunda yaklaşık 300 sivilin yaşamını yitirdiğini, en az 271 kişinin kaçırıldığını, çok sayıda kişinin ise kayıp durumda olduğunu ortaya koymaktadır.

Son dönemde bölgedeki saldırılara ilişkin olarak, Suriye sahasında çeşitli silahlı grupların hareketliliğinin arttığı, SDG ile temas hatlarında askeri yoğunlaşma ve provokatif girişimlerin gözlemlendiği, bu durumun çatışmaların Halep ile sınırlı kalmayarak Kuzey ve Doğu Suriye geneline yayılma riskini artırdığı ve bölgesel güvenlik ile insani durum açısından ciddi sonuçlar doğurabileceği yönünde kamuoyuna yansıyan değerlendirmeler bulunmaktadır.

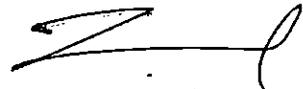
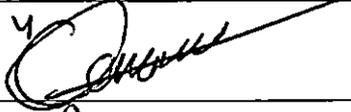
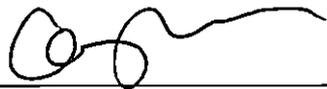
Bu süreçte, 30 Aralık tarihinde Millî İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) mensup bir heyetin Suriye'de gerçekleştirdiği görüşmeler sonrasında askeri hareketliliğin artması, paramiliter grupların cephe hatlarına sevk edilmesi ve SDG'ye yönelik saldırı hazırlıklarının hız kazanması, Türkiye'nin bu süreçteki rolüne ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. MİT'in sahadaki faaliyetleri, koordinasyon ve yönlendirme iddiaları, uluslararası hukuk açısından devletlerin üçüncü taraf silahlı gruplar aracılığıyla işlenen ihlallerden doğan sorumluluğunu gündeme getirmektedir.

Uluslararası insancıl hukuk; sivillerin, sivil yerleşim alanlarının ve ibadethanelerin korunmasını mutlak bir yükümlülük olarak düzenlemektedir. Cenevre Sözleşmeleri ve ek protokoller uyarınca ayırım gözetmeme, ölçülülük ve askeri gereklilik ilkeleri ihlal edilemez niteliktedir. Sivillerin kasıtlı olarak hedef alınması, zorla göç ettirilmesi, kaçırılması ve infaz edilmesi Roma Statüsü kapsamında savaş suçu ve insanlığa karşı suç olarak tanımlanmaktadır. Halep'te yaşananlar; hedef seçimi, saldırıların yoğunluğu, sivil kayıpların boyutu ve sistematik niteliği itibarıyla bu hukuki tanımların tamamıyla örtüşen ağır ihlaller içermektedir.

Millî Savunma Bakanlığı tarafından yapılan ve "Suriye'nin talep etmesi halinde Türkiye'nin gerekli desteği sağlayacağı" yönündeki açıklama, sivillere yönelik saldırıların sürdüğü bir dönemde yapılmış olması nedeniyle ayrıca kaygı vericidir.

Bu tür açıklamalar, Türkiye'nin çatışmalara fiilen taraf olduğu algısını güçlendirmekte; sivillerin korunması, barışın tesisi ve müzakere süreçlerinin desteklenmesi yönündeki uluslararası yükümlülüklerle çelişen bir tablo ortaya koymaktadır. Bu durum, Türkiye'de yaşayan Kürt yurttaşlar açısından da derin bir güvensizlik ve kırılganlık yaratmakta, toplumsal barışı zedelemektedir.

Halep merkezli saldırıların Arap ve Kürt halklarını karşı karşıya getirmeyi hedefleyen daha geniş ve tehlikeli bir stratejinin parçası olduğuna ilişkin değerlendirmeler, yalnızca Suriye'deki toplumsal barışı değil, Türkiye'nin iç barışını ve Barış ve Demokratik Toplum Süreci'ni de doğrudan tehdit eden ciddi riskler barındırmaktadır. Bu nedenle, etnik temelli çatışmaları derinleştiren ve sivilleri hedef alan yaklaşımlar yerine barışçıl çözüm yollarının güçlendirilmesi zorunlu olup, yaşanan ihlallerin tüm yönleriyle ortaya çıkarılması ve sorumlulukların açığa kavuşturulması amacıyla Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13			
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	